

REDAKCE / 11. 10. 2016

Národní filmový archiv identifikoval ztracený film Georgese Mélièse

Více než sto let starý film, jehož autorem je významný průkopník kinematografie Georges Méliès (1861–1938) a který byl považován za ztracený, získal Národní filmový archiv. Ač má ve svých sbírkách významnou kolekci filmů z počátků kinematografie včetně 21 Mélièsových děl, jde podle jeho ředitele Michala Breganta o mimořádný objev. „Je to, jako kdyby se našla nová kresba Leonarda da Vinci,“ řekl dnes novinářům. Více než polovina Mélièsových filmů je dnes nedostupná. Archiv dostal originál filmu slepený s dalšími dvěma dobovými krátkými groteskami darem od českého sběratele.

Foto: Národní filmový archiv

Kolekce filmů stvořitele kinematografického představení Georgese Mélièse má v NFA výsostné postavení. Mezi lety 1896 a 1913 natočil více než 500 filmů, z nichž se dodnes zachovalo přes 200 a stále se objevují další. Méliès, obdivovatel kouzelníků a eskamotérů, využíval ve svých filmech divadelní prostředí a na rozdíl třeba od bratří Lumièrů s jejich dokumentárními šoty do svých filmů vkládal děj a zápletku. Vymyslel celou řadu filmových triků, jež se poté používaly dlouhá desetiletí. Eskamotéři a triky jsou součástí i nově identifikovaného filmu.

Proč filmové historiky i milovníky filmové historie zajímají Mélièsovy filmy ještě po více než stu letech od jejich vzniku, shrnula vedoucí kurátorka NFA Briana Čechová. „Jsou to filmy hezčí než jiné, baví nás se na ně dívat. Zatímco jeho kolegové nevnímali své počiny jako umění, ale spíše jako atrakci, Mélièsovy filmy rozhodně zařazujeme do kategorie umění. Jeho filmy jsou osobité, snadno rozpoznatelné, sám si maloval kulisy,

dělal kostýmy, většinou tam i hrál,“ uvedla.

Kotouč se třemi slepenými filmy získal NFA darem. Označeny byly jako dílo Mélièse z roku 1904 *Les transmutations imperceptibles* (Neviditelné proměny). „Když jsem si prohlédla filmový pás, okamžitě jsem věděla, že dané dílo na něm není, a ačkoliv chybí začátek, že jeho součástí je dosud neobjevený film. Na pásu byly obrazy a výjevy, které nebyly nikdy zdokumentovány,“ řekla Jeanne Pommeau, restaurátorka NFA.

Odborníkům s identifikací pomohly údaje na filmových okénkách, které obsahovaly značky jednotlivých firem. V počátcích kinematografie se hojně vyskytovalo plagiátorství a existovala řada pirátských kopií filmů. Proti tomu bojovali filmoví tvůrci vkládáním svých značek na okraje filmových pásů, do mezititulků nebo přímo do obrazu mezi rekvizity. Určení filmové společnosti je pro archiváře často prvním krokem ke zjištění dalších informací o daném snímku. Další vodítka poskytly i dochované filmové scénáře.

„Na základně podrobné analýzy můžeme s jistotou říct, že první film na pásu je ztracený Mélièsův film *Match de prestidigitation* (Soutěž eskamotérů),“ uvedl Bregant. Druhý film byl identifikován jako dílo společnosti Pathé z roku 1905. Třetí film je pozdější a vznikl ve společnosti Gaumont v letech 1909 a 1910. Scénáře společnosti Gaumont z této doby jsou dochovány ve Francouzské národní knihovně v Paříži. Podařilo se určit, že jde o film *Amoureux de Madame* z roku 1909, který byl zřejmě doposud také neznámý.

Zdroj: ČTK